

แนะนำหนังสือ

Book Review

ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ

การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้ (Embedded Formative Assessment): หลากหลายวิธีที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้และครูสอนง่ายขึ้น โดย ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช เป็น “การตีความซ้อนการตีความ” จากหนังสือ **Embedded Formative Assessment** ของ Dylan William ที่นำเสนอแนวทางการปรับเปลี่ยนวิธีคิดในการประเมินอย่างเป็นทางการ โดยเสนอว่า การประเมินไม่ควรเป็นไปเพื่อการตัดสินคุณค่าของผู้เรียนว่า “ได้ หรือ ตก” หากควรใช้เป็นเครื่องมือที่เกื้อหนุนและเสริมพลังการเรียนรู้ของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นผู้สอนหรือผู้เรียน ตามแนวการประเมินเพื่อพัฒนา (formative assessment) ซึ่งนับเป็นการประเมินที่มอบอำนาจในการประเมินที่แท้จริงให้แก่ครู เพื่อฟื้นศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นครู และเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

การศึกษาในปัจจุบันต้องพัฒนาคนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ต้องติดอาวุธที่สำคัญ คือ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ในสภาพจริงหรือเกือบจริง (authentic learning) การเรียนรู้เป็นกิจกรรมของผู้เรียน มิใช่ครู ครูเป็นเพียงผู้จัดบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นั้น ๆ คุณภาพครูจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับผู้เรียน ครูดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของศิษย์ ดังนั้น **หากประเทศไทยต้องการปฏิรูปการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ก็จำเป็นต้องยกระดับคุณภาพครู โดยบูรณาการการประเมินเพื่อพัฒนาเข้าไปในห้องเรียน** หากทำได้จริง ก็นับเป็นการยกระดับการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การลงทุนที่ต่ำที่สุด

ยุทธศาสตร์ 5 ประการของการประเมินเพื่อพัฒนา ที่นำเสนอไว้ในหนังสือเล่มนี้ คือ

1. การทำความเข้าใจที่ชัดเจนระหว่างครูและนักเรียนเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้และเกณฑ์วัดความสำเร็จ
2. การจัดการเรียนรู้โดยเน้นการอภิปรายแลกเปลี่ยน และทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีหลักฐานซึ่งแสดงถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น
3. การให้ข้อมูลป้อนกลับที่ขับเคลื่อนการเรียนรู้
4. การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นครู หรือเป็นแหล่งเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
5. การให้นักเรียนเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

กระบวนการประเมินที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นบนฐานของความไว้วางใจ (trust) ความรับผิดชอบ (responsibility) และความพร้อมรับผิดชอบ (accountability) การสอนและการประเมินเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นควบคู่กัน เมื่อผู้เรียนเป็นผู้นำและกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง การสอนที่เปลี่ยนอำนาจจากครูสู่ศิษย์ การประเมินจึงต้องเปลี่ยนจากการวัดและตัดสิน เป็นการสะท้อนและเสริมพลังการเรียนรู้

เนื้อหา จำนวน 10 ตอน ของหนังสือเล่มนี้สามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายทางบล็อก [gotoknow.org](https://www.gotoknow.org/posts/567624) ผ่าน <https://www.gotoknow.org/posts/567624>